

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-15232601
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

24 Mart 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET ATMACA'NIN
TBMM 7/36299 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

7/36299
GK 45

SORULAR

Uludağ eteklerinden doğarak Bursa Ovası'nı geçip Karacabey Boğazı'ndan Marmara Denizi'ne ulaşan Nilüfer Çayı, son yıllarda artan sanayi, evsel ve tarımsal atık yükü nedeniyle ciddi biçimde kirlenmiştir. Çayın rengi her gün farklı bir renkte akmakta. Balık ölümleri yaşanmakta ve tarımsal sulamada kullanımı halk sağlığı açısından ciddi riskler oluşturmaktadır. Bu kirlilik yalnızca akarsuyu değil; **Karacabey Longozu, Arap Gölü ve İmralı Adası** gibi ekolojik açıdan son derece hassas doğal alanları da tehdit etmektedir. Söz konusu bölgelerde oksijen seviyelerinin azaldığı, biyolojik çeşitliliğin zarar gördüğü ve tarım alanlarının kirli suyla sulandığı gözlemlenmektedir.

Ayrıca Nilüfer Çayı'ndaki kirli suyun "kapalı sistem-derin deşarj" yöntemiyle **Marmara Denizi'ne yönlendirilmesi** planlanmaktadır. Bu uygulamanın Marmara Denizi'nin mevcut kirlilik yükünü artıracak ve ekosistemi olumsuz etkileyeceği yönünde ciddi bilimsel uyarılar yapılmaktadır. Nilüfer Çayı, hem bölgedeki tarımsal üretim hem de halk sağlığı açısından kritik bir konumdadır. Bu nedenle kirliliğin boyutu, kaynakları ve alınan önlemler konusunda kamuoyunun bilgilendirilmesi büyük önem taşımaktadır.

- 1- Nilüfer Çayı'nda tespit edilen kirliliğin kaynağına ilişkin Bakanlığınızın yürüttüğü veya sonuçlandığı bir araştırma ya da inceleme bulunmakta mıdır? Varsa, bu incelemelerde hangi sanayi tesisleri, evsel ve tarımsal atık kaynakları tespit edilmiştir?
- 2- Nilüfer Çayı'nda artan sanayi, evsel ve tarımsal kaynaklı kirliliğin azaltılması amacıyla Bakanlığınızca kısa, orta ve uzun vadeli bir **rehabilitasyon veya temizleme eylem planı** hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa, bu planın uygulanma takvimi ve sorumlu kurumlar nelerdir?
- 3- Karacabey Longozu, Arap Gölü ve İmralı Adası gibi ekolojik açıdan hassas alanlarda, Nilüfer Çayı kaynaklı kirliliğin biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkilerine dair yapılmış herhangi bir çevresel izleme çalışması mevcut mudur?
- 4- Nilüfer Çayı'ndaki atık suların "kapalı sistem-derin deşarj" yöntemiyle Marmara Denizi'ne yönlendirilmesi planı, Marmara Denizi'nin mevcut ekolojik durumunu olumsuz etkileyeceği yönündeki bilimsel uyarılar dikkate alınarak tekrar değerlendirilmiş midir? Bu konuda bağımsız bilim insanlarının görüşleri alınmış mıdır?

CEVAPLAR

31.12.2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği kapsamında ve Valilik Oluru yazısıyla, Bursa Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) ile Bursa Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü teknik elemanlarından oluşan 12 personel marifetiyle, 03-21 Şubat 2025 tarihleri arasında, Nilüfer Çayı ve yan kollarındaki yağmursuyu hattı çıkışları, atıksu deşarjı konulu çevre iznine sahip Kentsel ve Endüstriyel Atıksu Arıtma Tesisi deşarj noktaları, kaçak deşarj noktaları sahada incelenmiştir.

Bu çalışmada kaynağı belli olmayan 107 noktadan Nilüfer Çayı'na atıksu karıştığı ve/veya karışma ihtimali olduğu, 114 yağmursuyu deşarj noktasından farklı oranlarda akarsuya atıksu karıştığı, 36 noktada ise çay ve dere kenarında katı atık (çöp, moloz v.b.) bulunduğu hususları görülmüştür. Söz konusu kirlilik unsurlarının ortadan kaldırılması için gerekli takip yapılmıştır ve yapılmaya devam edilmektedir.

Nilüfer Çayı ve yan kollarına arıtılmış atıksu deşarj etmek isteyen tesisler, Bursa Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nden atıksu deşarjı konulu Çevre İzin Belgesi almaktadır. Bu süreçte, Devlet Su İşleri (DSİ) 1. Bölge Müdürlüğü'nden arıtılmış olarak deşarj edilecek atıksuyun özellikleri de belirtilerek uygun görüş alınmasıyla birlikte diğer ilgili mevzuat uyarınca atıksu konulu Çevre İzin Belgesi düzenlenmektedir.

Derelerde yapılacak olan rehabilitasyon veya temizleme eylem planı hazırlama sorumluluğu alanına göre DSİ 1. Bölge Müdürlüğü veya Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlık uhdesinde bulunmaktadır.

Konuyla ilgili olarak "2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu" kapsamında Sit Alanları Yönetim Sisteminde (SAYS) yapılan incelemede; Karacabey İlçesi'nin Bayramdere ve Boğazköy Mahallesi'nde bulunan Longoz Ormanları'nın da içerisinde bulunduğu "Grup 15 Kocaçay Deltası" mevcut durumda ise 05.11.2021 tarihli ve 31650 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 04.11.2021 tarihli ve 4758 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ilan edilen "Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi" içerisinde ve 31.12.2024 tarihli ve 32769 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 30.12.2024 tarihli ve 9379 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile ilan edilen "Kesin Korunacak Hassas Alan" içerisinde bulunduğu tespit edilmiştir.

Biyolojik çeşitlilik ve benzeri çalışmalar Marmara Denizi ve Adalar Özel Çevre Koruma Bölgesi kapsamında Bakanlığımızca Üniversiteler ile iş birliği yapılarak yürütülmektedir.